

Nr 934

Av herr **Hamrin** i Jönköping, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 129, angående ny organisation för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, m. m.*

Kungl. Maj:t har i proposition till riksdagen (nr 129) föreslagit en ny organisation för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen m. m. I samband härmed har även föreslagits vissa namnändringar för olika organisationsenheter.

Det första centrala organet för det svenska vägväsendet inrättades för 300 år sedan, närmare bestämt den 15 december 1666, då konung Karl XI:s förmyndarregering utfärdade en fullmakt för Jacob Coswaj att vara "Wägmästare" för rikets vägar och fastställde en särskild instruktion för ifrågavarande befattning. Denne "riksvägmästare" var verksam under ett par årtionden men synes ej ha fått någon efterträdare. Först genom beslut den 6 augusti 1841 av den för kommunikationsväsendet mycket intresserade konung Karl XIV Johan erhöll det svenska vägväsendet ett bestående centralt organ, vilket benämndes Kongl. Styrelsen för allmänna väg- och Vattenbyggnader. För den lokala verksamheten indelades riket i fem väg- och vattenbyggnadsdistrikt. Styrelsens namn ändrades sedan år 1882 till det nuvarande, kungl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. I samband med vägväsendets förstatligande år 1944 tillskapades i varje län en under styrelsen lydande vägförvaltning. Utvecklingen har under senare år medfört, att frågor, som avser vattenbyggnad, anförtrotts andra statliga organ, varigenom väg- och vattenbyggnadsstyrelsens arbetsuppgifter alltmera kommit att begränsas till frågor rörande vägarna.

I propositionen framhålles angelägenheten av att verksamheten inom väg- och vattenbyggnadsverket gives en mera ekonomisk inriktning än tidigare. Enär verket ej uppbär intäkter av sin verksamhet samt dessutom har att handlägga vissa frågor av offentlighetsrättslig natur, är en ombildning till affärsdrivande verk ej möjlig. Ämbetsverksformen kommer därför att bibehållas.

I fråga om verkets ledning föreslås införandet av en kollegialt beslutande styrelse, bestående av verkets generaldirektör och chef som självskrivnen ledamot och ordförande samt ytterligare fyra ledamöter. Under detta kollegium skall enligt förslaget den direkta ledningen av verket utövas av en direktion, bestående av generaldirektören och cheferna för de fem huvudavdelningarna.

I den nya organisationen föreslås benämningen *väg- och vattenbyggnadsverket*, nu omfattande kungl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och

vägförvaltningarna i länen, ersatt med *statens vägverk*, vilket i dagligt tal torde bli "vägverket". Namnet på det nuvarande centrala ämbetsverket *kungl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* eller i löpande text *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* föreslås ersatt med *dels* enligt väg- och vattenbyggnadsstyrelseutredningen *kungl. vägstyrelsen* och enligt departementschefen *styrelsen för statens vägverk*, avseende enbart de fem ledamöterna i kollegiet, *dels ock statens vägverks centralförvaltning*, avseende ämbetsverket i övrigt. Förebilderna för de olika benämningarna för det centrala ämbetsverket synes vara hämtade från större bank- och industri-företag samt vissa affärsdrivande verk med dylik på senaste tiden införd uppdelning av den centrala administrationen. Vid den nu föreslagna omorganisationen av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen finns dock ej någon anledning att frångå de traditioner som finns för våra centrala ämbetsverk. Kollegialt beslutande styrelser har under de senare åren införts i olika centrala ämbetsverk, exempelvis *kungl. arbetsmarknadsstyrelsen*, utan att man därför ändrat namnen på dessa. De i propositionen föreslagna benämningarna *styrelsen för statens vägverk* och *statens vägverks centralförvaltning* är dessutom onödigt krångliga. Det nuvarande namnet bör därför vid omorganisationen ändras till *kungl. vägstyrelsen* eller *kungl. vägöverstyrelsen* (jfr *kungl. skolöverstyrelsen*!) samt i likhet med vad som nu är fallet och även är brukligt för våra centrala ämbetsverk avse hela det centrala organet. I dagligt bruk och i löpande text blir benämningen "vägstyrelsen" eller "vägöverstyrelsen". Man må betänka huru mycket enklare det är att skriva denna benämning i stället för "styrelsen för statens vägverk" och "statens vägverks centralförvaltning" och detta ett oräkneligt antal gånger under årens lopp. Den här föreslagna benämningen *kungl. vägstyrelsen* eller *kungl. vägöverstyrelsen* för *hela* det centrala ämbetsverket är rationell, i enlighet med god tradition och ej utan ett visst public relation-värde.

I propositionen har vidare föreslagits benämningar såsom *byggnadsdistrikt*, *byggnadskontor* och *projekteringskontor*. Dessa bör lämpligen i stället kallas *vägbyggnadsdistrikt*, *vägbyggnadskontor* resp. *vägprojekteringskontor*.

Under återopande av vad här ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte vid behandlingen av frågan angående väg- och vattenbyggnadsstyrelsens omorganisation m.m. besluta, att det centrala ämbetsverket i sin helhet efter omorganisationen skall ha namnet *kungl. vägstyrelsen* eller *kungl. vägöverstyrelsen* samt att byggnadsdistrikt etc. skall benämnas *vägbyggnadsdistrikt* etc.

Stockholm den 1 november 1966

Yngve Hamrin (fp)
i Jönköping